

09.03.2026

ASiantuntijalausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi yhteisälvelain muuttamisesta

Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry kiittää mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausunto otsikon mukaisesta aiheesta.

MTK pitää 7§:n muutosesitystä hyvänä ja kannatettavana osakaskunnan hybridikokouksien mahdollistamiseksi. MTK kannattaa tehtyä muutosta, jossa turvataan yksittäisenkin osakkaan osallistumismahdollisuudet etäyhteyksin, kun osakas vaatii etäyhteyksien järjestämistä osakaskunnan kokoukseen ja siten kokouksen muuttamista hybridimuotoiseksi. Osakkaan on kuitenkin esitettävä etäkokousmahdollisuus kirjallisesti osakaskunnan hoitokunnalle niin hyvissä ajoin, että asia voidaan sisällyttää kokouskutsuun ja etäkokousosallistumisen edellyttämät järjestelyt on mahdollista toteuttaa. Tämä edellyttää osakkaalta itseltään valvettavuutta ja aktiivisuutta ennakoida osallistumismahdollisuuksistaan ennen kuin osakaskunnan kokouksen kokouskutsu on lähetetty. Toki osakkaalla mahdollisuus vaatia etäkokousta kaikkiin tuleviin osakaskunnan kokoukseen, eli vaatimus ei olisi vuosittainen.

Ehdotettu 7.3§:n muutos selkiyttää osakaskunnan kokouksen järjestämistä, kun kokouksen järjestäjän ei tarvitse reagoida osakkaan pyyntöön tai vaatimukseen etäkokouksen järjestämiseksi, jos pyyntö tai vaatimus tulee kokouskutsun lähettämisen jälkeen. Näin ollen osakaskunnan kokousta järjestävällä taholla on selkeästi aikaa valmistella etäkokouksen järjestäminen sekä liittää osallistumisohjeet kokouskutsuun.

MTK kiinnitti huomiota, että 7.3§ ja sen perustelut ovat ristiriitaiset. Varsinaisessa pykälässä säädetään, että osakkaan tulee vaatia kirjallisesti etäkokousmahdollisuutta ennen kuin kokouskutsu osakaskunnan kokoukseen on lähetetty. Perusteluissa vastaavasti annetaan ymmärtää, että osakas voisi esittää vaatimuksensa myös kokouskutsun lähettämisen jälkeen ja hoitokunnan tulisi vaatimuksen mukaisesti toteuttaa etäkokousmahdollisuus mikäli se on mahdollista. MTK muistuttaa siitä, että perusteluilla ei voi säätää.

Terminologisen yhtenäisyyden osalta 7.3§:n *hallitus* -termi on syytä korvata *osakaskunnan hoitokunta* tai *kokousta järjestävä taho* -termillä. Nyt säännösteksti ja sen perustelut ovat terminologisesti ristiriitaiset.

MTK pitää 11§:n pykälämuutosesitystä hyvänä. MTK kuitenkin suhtautuu kriittisesti kokouskutsun toimittamismääräajan nostoon 14 päivästä 21 päivään. 14 päivän kokouskutsun toimitusmääräaika on vakioitunut ja MTK:lla ei ole tiedossa tilanteita, joissa tämä olisi ollut riittämätön osakkaiden kannalta. MTK ei pidä määräajan nostoa tarpeellisenä, kun osakaskuntien kokoukset voidaan järjestää hybridimuotoisesti etäyhteyksin. MTK palauttaisi kokouskutsun toimittamismääräajan 21 päivästä 14 päivään.

MTK:n mielestä osakaskunnan osakkaiden yhdenvertaisten osallistumismahdollisuuksien vahvistaminen osakaskunnan päätöksentekoon ei ole yksin riittävä, kun päätöksentekoon sisältyy osakkaiden oma edunvalvonta ja mahdollisuus muutoksenhakuprosessiin. Jotta osakkailla on aito mahdollisuus omakohtaiseen edunvalvontaan ja muutoksenhakuprosessiin asetettujen aikaraamien puitteissa, osakkaat

tarvitsevat selkeän tiedon milloin ja missä kokouksen pöytäkirja on nähtävissä. MTK:n mielestä 11§:ään on lisättävä, että kokouskutsun yhteydessä on kerrottava milloin ja missä osakaskunnan kokouksen hyväksytty pöytäkirja on nähtävissä.

MTK on pettynyt ettei lainsäädäntöuudistuksella olla puuttumassa ja korjaamassa lainvalmisteluvaiheessa tunnistettuja omaisuudensuojaloukkauksia, jotka kohdentuvat lakiesityksen perusteluissakin mainittuihin Torniojoen ja Tenojoen tapauksiin. Molemmat tapaukset ovat erilaisia luonteeltaan. MTK arvioi yhteisäluelain olevan tältä osin riittämätön ja puutteellinen, sillä lain 28§ ei tältä osin ole riittävä turvaamaan osakkaiden yhdenvertaista ja tasapuolista kohtelua osakaskunnan päätöksenteossa. MTK pitää tältä osin lakiesitystä riittämättömänä toteuttaakseen Petteri Orpon hallitusohjelmaa.

MTK:n saaman tiedon mukaan esimerkiksi Tenojoella kalastusoikeuden omaavia kiinteistönomistajia on sivuutettu kalastuslupajaossa. Kalastusoikeus kuuluu vesialueenomistajille, mikä perustuu maanomistajuuteen. Esimerkiksi Tenojoen alueella on osakaskunnassa osakkaana isoja ja pieniä maanomistajia sekä saamelaisia ja ei-saamelaisia. Tiettyjä maanomistajia on sivuutettu kalastuslupaoikeuksien jaossa perustuen paikallisuusmäärittelyyn, mikä ei ole osakkaiden tasapuolista kohtelua. Oikeuksia on jaettu paikallisille ja paikalliseksi on katsottu henkilö, joka vakituisesti asuu paikkakunnalla ja vähintään 7 kuukautta. Kalastuslupia saaneet paikalliset ovat myyneet saamiaan lupia eteenpäin esimerkiksi matkailukalastajille. Kalastuslupiin oikeutetut, mutta osakaskunnan toimesta sivuutetut maanomistajat ovat jopa kalastusturisteja heikommassa asemassa. Suomen lainsäädännöstä ei löydy perusteita sille, että maanomistukseen perustuvia perusoikeuksia rajoitetaan asuinkuntatulkinnalla.

Helsingissä 09.03.2026

Juho Ikonen
Maankäytön asiantuntija